

VE-anlæg - landskab og geologi

Workshop i Aarhus den 10.
oktober 2023

19. oktober 2023
Lis Jensen, Miljøstyrelsen

VE-anlæg og landskabsinteresser

- Landskab og geologi som nationale interesser
- Udkast til solcellebekendtgørelse
- Landskabsanalyse
- Synlighed i landskabet
- Herregårdslandskaber

Eksempler på sager om VE-anlæg i udpegede arealer

Debat - 10 min

Nationale interesser

Det er en national interesse,

- at bevaringsværdige landskaber og større sammenhængende landskaber udpeges, sikres og bevares
- at landskabet, og særligt bevaringsværdige landskaber, som udgangspunkt friholdes for byggeri og tekniske anlæg af hensyn til den landskabelige oplevelse
- at de udpegede landskabers karakteristiske landskabstræk og landskabsoplevelser fastholdes og styrkes, herunder de natur- og kulturgeografiske samt visuelle værdier
- at sikre de geologiske formationer og særlige geologiske værdier i de nationale geologiske interesseområder og de nationale kystlandskaber.

De landskabelige interesser

”Bevaringsværdige landskaber er karakteristiske og oplevelsesrige landskaber af høj kvalitet, som ønskes beskyttet og evt. forbedret. De knytter sig typisk til landskaber, de er kendetegnet af åse, dale, bakker, skove, sø- og kystområder”

”Større sammenhængende landskaber er oplevelsesrige landskabsstrøg, hvor det er muligt at opleve de relativt få steder i Danmark, som ikke er domineret af by eller større tekniske anlæg”

Miljøstyrelsens tilsyn

- Retningslinjerne udformes, så de som udgangspunkt friholder bevaringsværdige landskaber for ny bebyggelse og anlæg
- Retningslinjerne udformes, så de som udgangspunkt friholder større sammenhængende landskaber for større bebyggelse og anlæg

Geologiske interesser i landskabet

”Nationale geologiske interesseområder rummer særlige karakteristiske geologiske formationer, der illustrerer landets geologiske udvikling og processer”

”Nationale kystlandskaber belyser det samlede danske kystlandskab og alle de forskelligartede processer, der har medvirket ved kystlandskabets udvikling”

Miljøstyrelsens tilsyn

- Retningslinjerne udformes, så de som udgangspunkt friholder værdifulde geologiske områder for ny bebyggelse, gravning, anlæg eller beplantning, der vil sløre områdernes indbyrdes overgange og sammenhænge og/eller sløre værdifulde profiler, herunder kystprofiler

Landskabskaraktermetoden

- Kortlægning
- Vurdering
- Strategi
- Implementering

Det enkle og åbne landskab

Markante terrænformer og udsigter

Skift og overraskelser i landskabet

Hegn der danner rum

KULTURHISTORISKE LAG

NATURGRUNDLAGET

- Principper for opstilling af solcelleanlæg

Her bør særligt karakteristiske landskabsområder, områder med særlig visuelle oplevelsesværdier samt kystforlande friholdes

- Principper for beplantning omkring solcelleanlæg

Herunder områder, som kræver særlige overvejelser

- Principper for udformning af solcelleanlæg

I principperne kan vælges, om solcelleanlæg skal udformes i et letopfatteligt geometrisk mønster eller i organiske former tilpasset den lokale topografi og landskabskarakter.

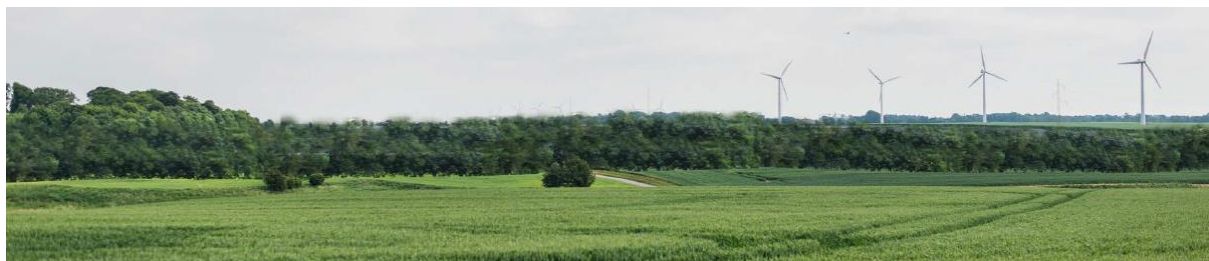
Landskabskaraktermetoden afdækker landskabernes karakteristika og særlige oplevelsesmuligheder, tillige med deres tilstand og sårbarhed over for ændringer.

Metoden anvendes til at sikre de landskabelige bevaringsværdier, herunder større sammenhængende områder på tværs af kommunegrænser.

Metoden anbefales som baggrunden for både kommuneplanlægningen og den efterfølgende forvaltning af de landskabelige interesser.

De beskyttede landskaber omfatter områder med vurderingen "beskyt":
1) Alle kommunens særligt karakteristiske områder.
2) Alle områder med særlige visuelle oplevelsesmuligheder og 3) Alle kystforlande.

Visualisering som værktøj

Visualisering af før-/eftersituationen er et redskab

- vurdere synlighed og påvirkning
- beslutte anlæggets udformning.

Visualiseringen baserer sig på planforhold, kortanalyse, landskabsanalyse og fotos. Det kan konstateres, hvordan et anlæg vil syne i landskabet set på kort, mellemlang og lang afstand.

Landskabskarakteren afgør

- Et område i lille skala. F.eks. et småbakket landskab med små gårde og markfelter. Ofte sårbart over for store solcelleanlæg. De harmonerer ikke med områdets skala.
- Et landskab med markant udsigt eller indkig til et markant punkt. F.eks. en herregård. Typisk sårbart over for solcelleanlæg, som slører eller dominerer de visuelle sammenhænge.
- Landskaber kendetegnet af skov og småbeplantninger er ofte sårbare over for solcelleanlæg. F.eks. vil oplevelsen af markante skovbryn forringes, hvis tekniske anlæg udvisker landskabsrum.
- Solcelleanlæg kan blive synligt i et bakket terræn. Afstanden kan øges eller randbeplantning kan gøres bred og høj.

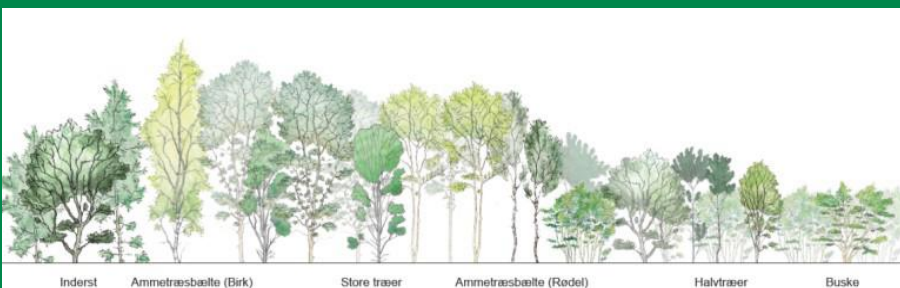

Opsummering af hovedpunkter - solcelleanlæg

- For at kunne opleve de relativ få steder i Danmark, som er upåvirket af by eller tekniske anlæg, skal solcelleanlæg som udgangspunkt placeres uden for udpegede landskabsområder
- Udformning, størrelse og placering har en afgørende betydning for, hvor meget de påvirker landskabet, herunder betydningsfulde landskabstræk
- Placeres som udgangspunkt i fladt terræn (dog uden for ådale, kystområder o. lign.)
- Bør ikke være synlige fra større veje, stier eller oplevelsesrige landskaber
- Kan være med til at fastholde og forbedre beplantningsstrukturen i visse landskaber
- Hvis afskærmende beplantning vurderes at forringe landskabsværdien, bør hverken beplantning eller solcelleanlæg placeres i det pågældende område.

Planbestemmelser

Kommuneplanens retningslinjer sikrer

- at solcelleanlæg ikke forringer karakteristiske og oplevelsesrige landskaber
- at solcelleanlæg ikke slører geologiske dannelsesformer eller ødelægger geologiske formationer.

Rammer sikrer lokalplaner stemmer overens med kommuneplanen

- arealanvendelse og bebyggelsesforhold
- hensynet til landskab varetages
- minimumshøjde og –tæthed på beplantningen i udvokset stand
- hvordan den afskærmende beplantning skal fungere året rundt

Lokalplanbestemmelser sikrer

- artssammensætning mht. ammetræer samt løvfældende og stedsegrønne træer og buske
- at beplantningen skal vedligeholdes og genplantes
- at solenergianlægget fjernes, når anlægget ikke længere er i drift

Herregårds- og godslandskaber i udpegede landskabsområder

Dansk Center for Herregårdsforskning

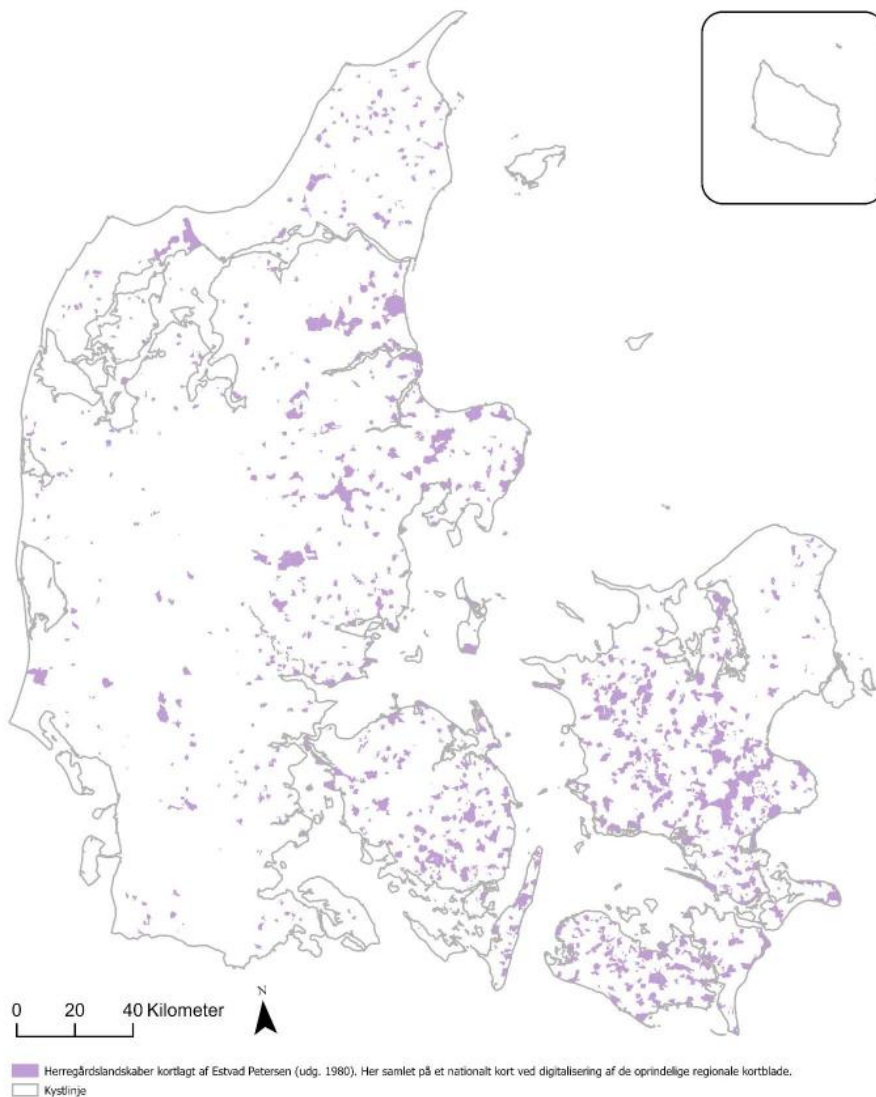
Planlovsændring i juli 2023

- Kommunerne får mulighed for, men ikke pligt til, at planlægge for opstilling af vindmøller og solceller i landskaber, der kan karakteriseres som herregårdslandskaber eller godslandskaber, og som ikke er af en særlig kvalitet.
- Hvis kommunen efter en samlet vurdering finder det hensigtsmæssigt.
- Uanset om de pågældende landskaber er udpeget med denne betegnelse i kommuneplanen eller ikke.
- Kommunerne vil kunne planlægge for opstilling af vindmøller og solceller, selv om det pågældende landskab kan karakteriseres som et herregårdslandskab eller godslandskab af en særlig kvalitet.
- En sådan karakterisering af landskabet vil kunne medføre en statslig indsigelse mod den foreslåede planlægning.

Herregårds- og godslandskaber i udpegede landskabsområder

Dansk Center for Herregårdsforskning

Herregårds- og godslandskaber er generelt kendetegnet af store, åbne dyrkningsflader med meget begrænset bebyggelse, omkransende skovområder, diger, indslag af enkeltstående træer, mindre træbevoksninger og naturarealer samt alléer.

Vurderingen af, om et herregårds- eller godslandskab er af "en særlig kvalitet", beror på en konkret og samlet vurdering af de faktiske forhold, sjældenhed, kvalitetskriterier, visuelle oplevelser og bevaringstilstand i det pågældende landskab, herunder sammenhængen mellem naturgrundlaget, kulturgrundlaget og de visuelle kvaliteter.

Dansk Center for Herregårdsforskning

Lerchenborg herregårdslandskab

Lokalplan nr. 561 For et solcelleanlæg på Asnæs. Tillæg nr. 2 til Kalundborg Kommuneplan 2013- 2024

